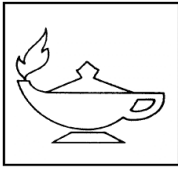

ALLA HELGONS DAG

OMNIUM SANCTORUM

Text III årg högm Luk 6: 20–26. Predikan G Edwardsson (ELBK)

Så firar vi i dag ”*Omnium Sanctorum*”, Alla Heliga, som det egentligen betyder på Alla Helgons dag. Fordom i medeltiden var det ju en dag då man lyfte fram helgonen i katolska kyrkan, där man såg saligheten som en följd av tro och gärningar. Och det var förstås gärningarna man lyfte fram, som de viktiga förebilderna. Emellertid ska vi i dag stanna inför huvudtexterna denna dag, salighetsprisningarna, som finns både i Matteusevangeliet och i Lukasevangeliet. Ordet salig, vad betyder det? Går vi till grundtexten i NT så ser vi att det heter ”makárioi” och på latin ”beáti”. Och vad betyder detta ord? Ordet betyder egentligen lycklig och glad. Och det är något som vi alla vill vara, så är det väl att vara glad och lycklig. Men vem är lycklig och glad och vem kan vara det? Världen har sitt svar, men Jesus har ett annat svar att ge ur dagens texter. Och ur det har vi något synnerligt viktigt att lära oss i dag på Alla helgons dag.

VEM ÄR SALIG?

Frågar du någon människa som du möter: Vem kan vara lycklig och vara glad i världen, i sitt liv? Då är det sannolikt att du får svaret: Den som har mycket pengar, den som är rik, den som har de många möjligheterna och kan gör vad den vill. Men vi behöver inte gå långt för att se att redan världen stundom inser att lyckan den berömmar sig av inte är verklig. Medierna talar om hur de som plötsligt blev rika, blev varandras fiender. Hur den som gjorde storkovan strax en dag har gjort slut på alltsammans och är fattigare än tidigare. Och den som hade allt och framgång därtill och som plötsligt faller ifrån och är död. Lyckan och glädjen som fanns i allt detta den var ett intet. Och människan sökte den med sin egen vilja, sin köttsliga vilja, sitt eget syndfulla jag. Så är det i världen och med människorna i världen. De söker ständigt lycka, men finner den inte, ty de söker den i förgängliga ting, guld och ädla stenar, framgång och njutning, upplevelser och experiment, kort sagt allt som världen har och alltsammans som egentligen ingenting betyder och som när livet ebbar ut, inte har haft något värde.

Men när Jesus talar här i salighetsprisningarna, då ser vi att det är ett radikalt budskap, rena paradoxer, som går emot allt vad människor tänker och säger, när han säger att den som är fattig i anden har del i himmelriket, den som sörjer ska bli tröstad, den som hungrar och törstar efter rättfärdighet ska bli mättad. Allt detta är en helt annan värdering, ja en helt annan värld. Det gäller himmelriket, det gäller frälsningen, det gäller det eviga livet. För här i livet finns ingen lycka. Allt är ställt under förgängelsen och döden. Men det Jesus talar om gäller uppståndelsen och livet, ja själva evigheten

Ser vi närmar på Jesu ord, så betyder det att människan, gammal eller ung, rik eller fattig, svag eller stark, inflytelserik eller utan betydelse, horisk eller dygdefull, ja hur hon än är, hur hon än har levt, får hon tro på denne Jesus, får förlåtelse och ärver evigt liv. Det är en total omvärdering. Och den betyder att man inte längre står under lagen och domen utan under nåden och förlåtelsen. Ty för Kristi skull går hon fri. Då kan man vara glad, fröjda sig och vara lycklig.: ”*Den som tror Sonen blir inte dömd*”, säger Kristus i Joh 3: 18. Den människan kan sägas vara lycklig, hur

än hennes levnadsomständigheter annars ter sig. *"Saliga är de vilkas överträdelser är förlättna och vilkas synder är överskylda. Salig är den man som Herren inte tillräknar synd."* (Rom 4: 7, Psalt 32) Detta är och förblir det avgörande, det som gör en människa lycklig, ty då har hon lyckan och välgången inför Gud. Det är denna dimension, om vi så får kalla den, som är verkligheten bakom de radikala och märkliga salighetsprisningarna som vi har evangeliet och predikotexten i dag.

SALIGA DE SOM ÄR FATTIGA I ANDEN

"Saliga är de som är fattiga i anden, ty dem bör himmelriket till." säger Jesus. Vad saliga är de vet vi redan, lyckliga kan vi också säga. Vi kan också säga "säll". Men vad är "fattig i anden"? Det grekiska ordet för fattig kommer från ett verb som betyder att vara hopkrupen, nedböjd och det användes om tiggare. Ordet förekommer på flera ställen i NT. Framförallt i Jesu liknelser. Lasarus var just, *"fattig, full av sår"*. Den änka som bara hade två skärvar var just *"fattig"*, likaså de som inbjöds till det stora bröllopet i andra vändan, var just *"fattiga och krymplingar"* på gator och gränder. Att vara fattig i anden har med självinsikt att göra, att inse att jag inför Gud inte kan åberopa mig på något hos mig själv, ja att jag är ett intet inför honom.

Att vara fattig, att inte äga något, att vara tiggare i anden, det betyder att andligen inför Gud inte äga någon egen rättfärdighet, att vara tom på den helighet Gud kräver och veta om det och klaga sin nöd som en tiggare inför Gud. Det är inse att man är ett intet inför Gud. Och samma är det med dem som sörjer, dem som hungrar och trösta efter rättfärdighet. De har också insett vad de själva är och därför flyr till Herrens Jesu Kristi nåd: *"Till den skådar jag ned, som är betrycket och har en förkrossad ande och till den som fruktar mitt ord."* (Jes 66: 2)

Sen talar han om saligheten som är en följd av tron. Barmhärtigheten, ödmjukheten, att vara renhjärtad, det vill säga vara förlåten och de som är fridsamma. För allt detta är en följd av tron på Jesus Kristus. För det är när jag insett vem Jesus är och hur han är, som jag också kan vara ödmjukt, fridsam leva av tron på Frälsaren. I världen får vi ingen uppskattning av den kristna tron. Men det ska vi inte vänta oss det, utan just den barmhärtighet som Jesus visat oss, den frid han ger, den ödmjukhet han visat oss alla. Den blir när vi tagit till oss hans goda, en avgörande del av våra liv. För inte kan vi visa vrede mot våra medmänniskor. De är ju precis som du och jag. I stället för vi vara barmhärtiga och ödmjuka mot alla våra medmänniskor, och vara i vårt inre ödmjuka. Vi har talat om vad ordet ödmjuk betyder, "ödmjuk" den mjuka jorden, den fruktsamma jorden, den mottagliga och mjuka jorden. Helt enkelt den goda jorden som Jesus talar om i likelsen om fyrahanda sädesjord.

Här ser vi nu att alla de åtta saligheterna handlar om vad som gäller, inte i världen, men inför Gud. För det är bara i tron och förtröstan till Jesus Kristus, Guds Son, som en människa kan vara salig, lycklig. De yttre omständigheterna och livet i världen kan vara fattigt, vara sorgfullt, vara bekymmersamt, inte alls vara fyllt av det som människor kallar lycka. Men Jesus säger oss att lycklig är den människa som trots dess yttre svårigheter i livet äger Guds goda evangelium och sätter sin förlitan därtill. Då ska också allt det andra tillfalla henne. Ja, som långt mycket mer än hon kan tänka och föreställa sig, som Guds lön av nåd i himmelen är.

Så får vi fira denna högtidsdag i tron på Frälsaren Jesus Kristus som gör oss arma, fattiga till saliga och lyckliga, ja som skänker oss barmhärtighet, rena hjärtan och frid genom sin ousägliga nåd. Vi får vara genom Guds rika nåd de som väntar saligheten, tvärtemot vad världen väntar, men som då vet att den består och genom Jesus Frälsaren blir oss given genom uppståndelsen och livet. Amen.

Så står alltsammans i Gud nåd, Att saliga vi bliva. Men fast och evigt är hans råd, De trogna det att giva. Vi hava idel skröplighet, I Gud är all vår salighet. Gud vare pris och ära!